

Udvar

Nagy Eszter Boglárka

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás BA 5
Szalay Ignác, tanársegéd

A gyermekkor mindenkinek meghatározó szakasz az életében. Formálja világképünket, érzéseinket és mindazt, amit magunkkal viszünk a felnőttkorba. A hozott emlékek láthatatlan szálakként szövik át életünket és nagy befolyással vannak döntéseinkre, kapcsolatainkra valamint az önmagunkkal való viszonyunkra. A valahová tartozás, a biztonság és az elfogadás érzése talán az egyik legnagyobb szükséglete az embernek, amelynek meg tapasztalása a gyermekkor első pár évéből ered. Ezeknek az érzéseknek a hiánya mély sebet hagyhat a lelkünkben.

Udvar című kiadványom ezekkel a hatásokkal foglalkozik. Illusztrációimmal és saját írásaimmal szeretném közelebb hozni a múlt érzelmi rétegeit, hogy érthetőbbé váljon, milyen módon kísér minket gyermekkorunk öröksége. Vizualitásában és szövegeiben az érzelmi mélység és az emlékezés témáját igyekeztem középpontba helyezni.

2023-ban elkezdtem foglalkozni az önismerettel, de sok akadályba ütköztem. Nehéz volt, főként mert nem tudtam mit is kéne tennem azért, hogy jobban érezzem magam. Abban az időszakban sokat festettem az érzéseimre koncentrálni, de a folyamat rövid időn belül stagnált. Elkezdtem más módon megközelíteni magamat. Sokszor hallgattam D. Tóth Kriszta és Orvos-Tóth Noémi Beszélünk kell! podcastját, aminek hála tisztává vált számomra, hogy a szorongás, túlgondolás és negatív minták mélyebb, gyökereiben rejlő problémák, amelyek gyakran családi traumákból is eredhetnek, és amelyek feldolgozása sokkal komplexebb és nagyobb kihívás, mint gondoltam.

Fél évvel később, egy iskolai feladat során, ahol emlékekből, fotókat felhasználva kellett alkotni, elindult valami. Elővettem egy doboznyi régi családi fényképet, és csak nézegettem őket. Egyre több kép: egyre több emlék, amely feltöredezett bennem. Akkor jöttem rá, hogy az érzés kavalkád - ami legtöbb esetben elnyomásra kerül a mindennapokban - az, amivel foglalkoznom kell.

A feladat alkotása során sok ragtapaszt téptem fel, mégsem éreztem azt, hogy könnyebb lenne. Beszélni is nehezen tudtam a témáról amit választottam: apahiány. Harag, csalódottság, szomorúság, félelem és tudatlanság érzése vegyült bennem. Képekből, régi rajzokból és emlékekből készült el digitálisan, egy néhány oldalas kollázs. A feladat elkészítésében Stark Attila Bélváros című könyve, és témavezetőm, Szalay Ignác Atak Bobra című kiadványa nagyban inspirált.

Ekkortájt ébredt fel bennem az érdeklődés a kiadványkészítés iránt, és úgy döntöttem: készíteni szeretnék egyet. Rofusz Kinga illusztrációi és képi világa volt az, amely a leginkább ösztönzött az alkotásra. Schein Gábor Irijám és Jonibe című verses könyvében, Rofusz Kinga harmonikusan ötvözi a realitást és a fantázia világát. A könyvben az illusztrációk és a szövegek varázslatos kompozíciót alkotnak. Én is hasonlóan szerettem volna kifejezni magam. Mindig is nagyon kedveltem a verseket, írásokat, és dalok szövegeit is. Arra vágytam, hogy úgy tudjak írni, hogy az olvasó mélyen megérintve érezze magát, de a versírást nem éreztem sajátomnak.

Időnként elővettem a telefonomon a jegyzeteket, random szavakkal és mondatokkal írtam tele. Később hasznomra vált, mert ezeket újraolvasva/összeolvasva volt egy kiindulópontom. Arról kezdtem írni, milyen érzések töltenek el, amikor az otthonomra gondolok – arra a helyre, ahol születtem, és ahol a családommal éltem 5 éves koromig. A hely, amire gondolok ilyenkor, Szegeden, egy belvárosi udvaron belül található. A terület 5 db társasházat foglal magába, és sok-sok lakót. A családommal a sárga házban laktunk, apai nagymamám pedig a pirosban. Lent az udvaron volt hinta, sok pad, fa és bokor. Két testvéremmel, bátyámmal és nővéremmel nagyon sok időt töltöttünk ott. Hintáztunk, bújócskáztunk, fogócskáztunk a házak között és játszottunk a többi gyerekkel. A legtöbb emlékem onnan van. Innen jött a kiadvány címe is.

Szüleim szétválása miatt elköltöztünk onnan, és azóta, amikor meglátogatom a nagymamám és édesapámat, az udvar sok emléket idéz fel bennem, azonban a keserű nosztalgia érzése teljesen elsűrült. Az udvar, ahol gyermekként a legszebb pillanataimat töltöttem, ma már üres és kihasználatlan térként áll. Nincsenek gyerekek, idegenek töltik meg a házakat, és az otthon érzése is ott veszett el valahol az utolsó bújócskázás pillanataiban.

A kiadvány elkészítésének első lépéseként elkezdtem ezeket az érzéseket vizualizálni, majd a hozzájuk kapcsolódó illusztrációkat megrajzolni. Kezdetekben manuális formában szerettem volna elkészíteni, végül hatékonyság szempontjából a digitális alkotásnál maradtam. A Procreate programot használva kísérleteztem az ecsetekkel és a színekkel. Kontúrozáshoz és a részletek kidolgozásához a 6B Pencil, a háttér textúrájához pedig a Gouache és az Oil Paint Texture nevű ecseteket használtam. Célom volt, hogy olyan színvilágot alkossak, amely visszaadja az emlékek homályos, elmosódott érzetét, pasztell és sötét árnyalatok finom játékával.

Először a borító készült el. Olyan illusztrációt szerettem volna készíteni, amely összefoglalja azt, amit majd a kiadványban láthatunk, olvashatunk. Megjelennek rajta visszatérő szimbólumok például: madár, ház, szék illetve az állandó figurám.

Az alak, ami minden oldalon megjelenik, állandó szereplővé vált. Ő lett egyszerre mindenki és senki. Évekkel ezelőtt kezdtem el kísérletezni egy olyan figura létrehozásával, amely nem lány, nem fiú, nem idős és nem fiatal. A célom az volt, hogy olyan alakot formáljak, aki nem tartozik egyetlen meghatározott identitáshoz, hanem bárkié lehet, aki a történetet átérzi. Miután számos változaton átesett, kialakult az a figura, akit most minden oldalon láthatunk. Nem szomorú, nem boldog, mégis igyekeztem úgy megformálni, hogy megjelenése ne legyen érzelemmentes. Ebben a kiadványban ő az, aki újraéli mindazt, amit én átéltem, és átadja az olvasónak a saját történetemet. Elmondja mindazt, amit én nem tudok elmondani.

A kiadványomban hét illusztráció és hét gondolatfoslány található, melyek történeteket mesélnek el. Minden oldal egy-egy emlék vagy érzés, a gyermekkoromból kiragadott pillanatok összegzése. A történetek legtöbbször a bizonytalanság érzetét tükrözik - amely végigkísért gyermekkorom bizonyos részein. Vannak olyan oldalak, amelyek olyan visszatérő rémálmokhoz kapcsolódnak, melyek mai napig megjelennek esténként.

A legintenzívebb álomban léghajót látok, amikor kinézek az ablakon és az égboltot beterítve bombázza a várost. Minden lángokban áll. Egyedül vagyok és a családomat keresem. Ehhez az álomhoz egy másik, szintén meghatározó álom kapcsolódik, amelyben a régi otthonom ablakába millió és millió madár csapódik. Mindkét álomban közös a támadás, a félelem és a szorongás érzése. Olyan érzés, mintha mindent elveszítenék, egyedül maradnék a világban. Ma már egyértelmű számomra, hogy az érzés mögött félelem rejtőzött, hogy nem találom meg a helyem, hogy elveszítem a családom.

Amikor ezeket az illusztrációkat készítettem, sikerült teljesen belemerülni az emlékekbe. Ahogy rajzoltam, fokozatosan kezdtem felszabadulni, és már nem féltem annyira attól, ami bennem kavargott.

Az oldalak megrajzolása és a szövegek megírása után következett a szerkesztési munka, amelyet Indesignban végeztem, majd elkezdődött a nyomdai kísérletezés izgalmas folyamata. Mindenképpen olyan kiadványt szerettem volna létrehozni, amely kézbe simul, és amelyet jó érzés lapozgatni. Az első prototípus minden oldala sárgás kreatív papírra készült, ami egy ideig nagyon tetszett, és a visszajelzések is pozitívak voltak. A papír textúrája sokat hozzá tett a kiadvány hangulatához. Ezután döntöttem el, hogy benevezek az Intézményi Művészeti Diákköri Konferenciára.

Ahogy újra és újra kézbe vettem a kiadványt, forgattam és lapozgattam, egyre inkább éreztem, hogy valami nem stimmel. Zavart a prototípus keménysége és mérete, ezért visszamentem a nyomdába, hogy új lehetőségeket próbáljak ki. Átméreteztem és végül 13x18 cm-es formátumot kaptam. A borítót 300 grammos textil prégelt papírra, a belső oldalakat pedig 120 grammos ofszet papírra nyomtattam. Kísérleteztem egy másik verzióval is, amely 130 grammos grammos műnyomó papírt használt, de a papír fényessége és a tűzésnél tapasztalt nehézségek miatt ez nem váltotta be a reményeimet. Végül az ofszet papír mellett döntöttem, amelynek finomsága és természetes tapintása tökéletesen illeszkedett a kiadványhoz. Amikor kézbe vettem a végső változatot, azt éreztem, hogy ez az, amit kerestem. Így lett igazán olyan, amilyennek elképzeltem.

A kiadvány készítése során rengeteg felismerésre jutottam, és számos dolgot sikerült megértenem önmagammal kapcsolatban. Nem akadálymentes az út, és még messze a vége - ha van egyáltalán vége.

Ennek ellenére teljes bizonyossággal mondhatom, hogy a kiadvány megalkotása számomra egyfajta terápiás folyamat volt. Segített abban, hogy mélyebb betekintést nyerjek a saját érzéseimbe, és ma már sokkal könnyebben beszélek olyan dolgokról, amelyeket korábban nehéz volt szavakba önteni.

Örülök, hogy elkészítettem az Udvar, és ez még csak a kezdet. Terveim szerint ez a kiadvány egy háromrészes sorozat első része, amelynek folytatása már folyamatban van. A következő kötetekben is az emberi érzések, belső konfliktusok és a pszichológia iránti érdeklődésemet szeretném középpontba állítani. Az önismeret különböző rétegei és az érzelmi fejlődés ábrázolása a célom, hogy a saját tapasztalataimból kiindulva egy olyan folyamatot mutassak be, amely az elakadásoktól a felismerésekig, majd a belső szabadság és megértés állapotáig vezet. Bízom benne, hogy ez a sorozat nemcsak számomra, hanem mások számára is lehetőséget nyújt majd arra, hogy közelebb kerüljenek a saját érzéseikhez, és bátrabban nézzenek szembe önmagukkal.